

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра композиції

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЧИТАННЯ ПАРТИТУР»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	«Композиція, музикознавство»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки ОК 3.13.14, ОК 3.15.14
Загальний обсяг	2 кредити ЄКТС (60 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1,2)
Термін викладання	1-2 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	денна

Львів – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Композиція» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

МАНУЛЯК Остап Михайлович — кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри композиції ЛНМА імені М. В. Лисенка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Композиції*
Протокол від “16” червня 2021 року № 5

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: оволодіння студентами навиками вільно орієнтуватися в оркестрових партитурах, що є надзвичайно важливим для як для композиторської практики, так і для музичнокритичної, диригентської та ансамблево-інтерпретаційної діяльності

Основне завдання дисципліни:

правильна інтерпретація різноманітних типів нотного запису

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Читання партитур» студент повинен **знати:**

- правила порядковості запису інструментів в партитурі;
- правила запису транспонуючих інструментів;
- основні партитурні позначення;

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Читання партитур» студент повинен **вміти:**

- зорово прочитати оркестрову партитуру аби проаналізувати основні її моменти з формального боку;
- зорово прочитати оркестрову партитуру аби проаналізувати її колористичні характеристики за допомогою орієнтування на внутрішній слух;
- вільно стежити за партитурою при прослуховуванні запису чи живого виконання оркестрового твору;
- правильно розчитувати запис транспонуючих інструментів;
- зіграти на фортепіано оркестрові партитури XVII — поч. XX ст. ;

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність володіти іноземною мовою.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 5	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 15	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами								
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота	I курс	II курс		III курс		IV курс		
						Всього	у тому числі:				Семестри							
							лекційні	індивідуальні	практичні		1	2	3	4	5	6	7	8
											Кількість тижнів в семестрі							
Читання партитур		1,2		2	60	30		15	15	30	1	1						

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		
I	1	1	30	15		8	7	15
	2	1	30	30		7	8	15

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 семестр Індивідуальні заняття	
Змістовий модуль 1. ЕВОЛЮЦІЯ НОТНОГО ЗАПISУ Тема 1. Ранні типи нотації Тема 2 . Читання київської нотації XVII – XVIII ст. Тема 3. Цифрований бас	4
Змістовий модуль 2. Читання ключів у партитурах для квартету Тема 1. Альтовий ключ Тема 2. Теноровий ключ	1
Змістовий модуль 3. Читання партитур для струнного оркестру. Тема 1. Читання партії контрабасів. Теситурне перенесення.	1
Змістовий модуль 4. Специфіка прочитання запису групи дерев'яних духових. Тема 1. Основні транспонуючі інструменти групи. Тема 2. Видові інструменти групи дерев'яних духових	2
Практичні заняття	
Змістовий модуль 5. Специфіка прочитання запису групи мідних духових та ударних. Тема 1. Транспонуючі інструменти групи мідних духових. Тема 2. Особливості запису та прочитання партій ударних інструментів.	2

<p>Змістовий модуль 6. Партитури для симфонічного оркестру та їх еволюція Тема 1. Еволюція партитур симфонічного оркестру протягом XVIII – XIX ст. Тема 2. Особливості прочитання партитур кінця XX ст.</p>	5
<p>2 семестр Індивідуальні заняття</p>	
<p>Змістовий модуль 7. Еволюція симфонічних та ансамблевих партитур протягом XX ст. Тема 1. Еволюція симфонічних партитур протягом XX ст. Тема 2. Еволюція ансамблевих партитур протягом XX ст.</p>	5
<p>Змістовий модуль 8. Сучасні партитури та їх прочитання Тема 1. Сучасні ансамблеві партитури та їх прочитання. Тема 2. Специфіка аналізу сучасних симфонічних партитур.</p>	2
<p>Практичні заняття</p>	
<p>Змістовий модуль 9. Нотація неконвенційних прийомів гри на інструментах Тема 1. Перші приклади нотації неконвенційних прийомів гри на інструментах у XX ст. Тема 2. Еволюція нотації неконвенційних прийомів гри на інструментах впродовж другої пол. XX ст. Сучасна нотація розширених інструментальних технік.</p>	5
<p>Змістовий модуль 10. Альтернативні типи нотації та їх прочитання Тема 1. Текстові партитури Тема 2. Понадпараметральна нотація/композиція Тема 3. Графічні партитури</p>	3

Самостійна робота

<p>1 семестр</p>	
<p>Практика читання ранніх типів нотації, київської нотації XVII – XVIII ст. та цифрованого басу</p>	3
<p>Практика читання ключів “До” у партитурах для квартету</p>	1
<p>Практика читання партії контрабасів. Теситурне перенесення.</p>	1
<p>Поточний контроль</p>	1

	Практика читання партитур для дерев'яних духових інструментів	2
	Практика читання партитур для мідних духових інструментів	2
	Практика читання оркестрових партитур XVII — поч. XX ст.	4
	Підсумковий контроль (залік)	1
	Всього	15
2 семестр		
	Практика читання симфонічних партитур XX ст.	4
	Практика читання сучасних ансамблевих партитури та їх прочитання.	4
	Поточний контроль	1
	Прочитання нотації неконвенційних прийомів гри на інструментах	2
	Ознайомлення із альтернативними типами партитур (Текстові партитури, Понадпараметральна нотація, Графічні партитури)	2
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього	15

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„Відмінно” А - студент творчо осмислив матеріал курсу, здатний оперувати ним в інтегративних зв'язках з іншими дисциплінами; аналізувати відповідно до конкретних практичних завдань, пов'язаних із професійним застосуванням отриманих знань; логічно, послідовно викладає фундаментальні принципи даної дисципліни; орієнтується не **лише** в основній рекомендованій літературі, але й в додаткових новіших джерелах з даного курсу; вільно оперує спеціальною термінологією; має власне відношення до предмету, зіставляє, порівнює отриману інформацію з власним досвідом та уявленнями, творчо осмислює цілі і завдання курсу. Продуктивний, творчий рівень опанування матеріалу.

„Добре” В - студент майже вільно володіє основною інформацією з даного курсу, здатний послідовно її переказати, логічно викладає думку;

орієнтується в основній фаховій літературі; часто однак не може зробити самостійних висновків і запропонувати власну концепцію застосування засвоєної інформації у майбутній професійній практиці. Орієнтується швидше на готові моделі використання базових знань у професійній діяльності. Репродуктивний рівень опанування матеріалу.

„Добре” С - студент володіє основною інформацією з даного курсу, здатний послідовно її переказати, логічно викладає думку; орієнтується в основній фаховій літературі; не може натомість зробити самостійних висновків і запропонувати власну концепцію застосування засвоєної інформації у майбутній професійній практиці. Орієнтується швидше на готові моделі використання базових знань у професійній діяльності. Репродуктивний рівень опанування матеріалу.

„Задовільно” D - студент має певне уявлення про дану дисципліну, однак, його знання частково досить фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, часто являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує поверхове знання спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень і дефініцій; демонструє знання основних категорій і понять дисципліни, проте без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. Переважно фрагментарний рівень опанування матеріалу.

„Задовільно” E - студент має певне уявлення про дану дисципліну, однак, його знання достатньо фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує поверхове знання спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень і дефініцій; демонструє знання основних категорій і понять дисципліни, проте без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується відірваністю

теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. Фрагментарний рівень опанування матеріалу.

„Незадовільно” FX - студент має приблизне уявлення про дану дисципліну, однак, його знання дуже фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує майже повне незнання спеціальної літератури, у більшості випадків неспроможність у визначенні основних положень і дефініцій; лише частково демонструє знання основних категорій і понять дисципліни без їх глибокого осмислення; його відповідь характеризується повною відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності. Оглядово-вибірковий рівень опанування матеріалу.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
4. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
5. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- 1. Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
- 2. Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
- 3. Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
- 4. Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Willi Apel "The Notation of Polyphonic Music 900 1600", Benediction Classics, Oxford, 2010 - 518 с.

2. Richard Barrett, Rudolphe Bourotte, Pierre Couprie, Cyrille Delhayé, Julio Despres, Julio Estrada "From Xenakis's UPIC to Graphic Notation Today", Hatje Cantz Verlag, Berlin, 2020 - 672 c.
3. Pierre Boulez. Music Lessons: The Collège de France Lectures. University of Chicago Press, Chicago, 2019. 688 c.
4. David Cope "Techniques of the Contemporary Composer": Cengage, New York - London, 1997.
5. Paul Griffiths "Modern Music and After", Oxford University Press, Oxford, 2011 - 373 c.
6. Thomas Forrest Kelly "Capturing Music: The Story of Notation" W. W. Norton & Company, New York, 2014 - 256 c.
7. Andrea Valle "Contemporary Music Notation: Semiotic and Aesthetic Aspects", Logos Verlag, Berlin, 2018 - 214 c.